

20 Δεκεμβρίου, 1996

[ΠΙΚΗΣ, Π., ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, ΚΡΟΝΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΕΙΡΗΝΗ ΙΟΥΔΑΝΟΥ, ΣΥΖΥΓΟΣ ΕΥΡΙΠΙΔΗ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ
ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ,*Εφεσείουσες-Ενάγουσες,*

v.

ΓΙΑΓΚΟΥ ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ,

*Εφεσιβλήτων-Εναγομένων.**(Πολιτική Έφεση Αρ. 9081)*

-
- Αυτοκινητικό ατύχημα — Διασταύρωση δρόμου από πεζό — Πεζός διασταύρωνε υπεραστικό δρόμο με αργό βήμα και κτυπήθηκε από αυτοκίνητο έξι περίπου μέτρα από το σημείο της εκκίνησής του μέσα στο δρόμο, ορατότητα 200 περίπου μέτρα προς την πλευρά που ερχόταν το αυτοκίνητο — Πρωτόδικο δικαστήριο επιμέρισε την ευθύνη 60% στον οδηγό του αυτοκινήτου και 40% στον πεζό που επικυρώθηκε κατ' έφεση.* 5
- Αποζημιώσεις — Πόνος και ταλαιπωρία αποθανόντος κατόπιν ατυχήματος — Δεν μπορεί να διεκδικηθεί από τους εξαρτωμένους του αλλά μόνο από τους προσωπικούς του αντιπροσώπους εκ μέρους της περιουσίας του.* 10
- Μαρτυρία — Πραγματική μαρτυρία — Τα συμπεράσματα που μπορούν να εξαχθούν από την πραγματική μαρτυρία αποτελούν συνάρτηση της κοινής λογικής όπως και η εξήγηση γεγονότων που ανάγονται σε στοιχειώδεις κανόνες της φυσικής.* 15
- Αμέλεια — Καταμερισμός ευθύνης — Μόνο όπου ο καταμερισμός αντιστρατεύεται τα ευρήματα του Δικαστηρίου ή είναι έκδηλα εσφαλμένος παρέχεται πεδίο επέμβασης από το Εφετείο.* 20

Σε αυτοκινητικό ατύχημα που έγινε στο δρόμο Λευκωσίας - Λεμεσού, ο εφεσιβλήτος - εναγόμενος 1 κτύπησε με το αυτοκίνητό του τον Ευριπίδη Γρηγορίου, ενώ διασταύρωνε πεζός με αργό βήμα, έξι περίπου μέτρα μέσα στο δρόμο, από το σημείο της εκκίνησής του. Ο εφε-

σίβλητος - εναγόμενος 1 οδήγούσε με κατεύθυνση προς Λεμεσό και η ορατότητα από το σημείο της σύγκρουσης προς τη Λευκωσία ήταν 200 περίπου μέτρα.

5 Το πρωτόδικο Δικαστήριο επιμέρισε την ευθύνη 40% στον πεζό και 60% στον οδηγό του αυτοκινήτου. Ο αποθανών έζησε τρεις αγωνιώδεις μέρες μετά το ατύχημα στο Νοσοκομείο Λεμεσού όπου απέθανε έχοντας επίγνωση της δεινής κατάστασης της υγείας του και του επερχόμενου θανάτου. Ο πόνος και η ταλαιπωρία που δοκίμασε αποτιμήθηκαν χρηματικά σε ζημιά £500,00, ποσό που δεν επιδικάστηκε στις εφεσείουσες - ενάγουσες, γιατί δεν ενέπιπτε στη ζημιά και απώλεια, που σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 58 του περί Αστικών Αδικημάτων Νόμου Κεφ. 148 όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 156/85, εδικαιούνται να διεκδικήσουν οι εξαρτώμενοι.

15 Οι εφεσείουσες - ενάγουσες προσβάλλουν αυτό το μέρος της απόφασης όπως και την απόδοση ευθύνης στον αποβιώσαντα για το ατύχημα. Με αντέφεσή τους οι εφεσίβλητοι - εναγόμενοι προσβάλλουν την απόδοση ευθύνης στον εφεσίβλητο - εναγόμενο 1, για το ατύχημα. Υποστήριξαν ότι το εύρημα του Δικαστηρίου, άμεσο ή έμμεσο ότι ο εφεσίβλητος - εναγόμενος 1 είδε τον αποβιώσαντα από απόσταση 200 20 μέτρων και παρέλειψε να πάρει τα δέοντα αποτρεπτικά μέτρα, δεν ευρίσκει έρεισμα στη μαρτυρία και περαιτέρω ότι από τα ενώπιον του Δικαστηρίου στοιχεία δεν προέκυπτε ότι παρέλειψε να κάμει οτιδήποτε 25 κατά την αντιμετώπιση του κινδύνου το οποίο θα μπορούσε να συμβάλει στην αποτροπή του ατυχήματος.

Αποφασίστηκε ότι:

30 (1) Τόσο το εύρημα του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι η σύγκρουση έγινε 6 περίπου μέτρα μέσα στο δρόμο από το σημείο εκκίνησης του αποθανόντα, όσο και το εύρημα για τη χρήση φρένων από τον εφεσίβλητο - εναγόμενο 1, προκύπτουν κατά κοινή λογική 35 από την ενώπιόν του μαρτυρία μετά από το συσχετισμό κυρίως ότι ο αποθανών διάνυσε απόσταση διασχίζοντας το δρόμο πριν τη σύγκρουση, της ταχύτητας του εφεσίβλητου - εναγομένου 1 πριν την εμφάνιση του κινδύνου καθώς και της ορατότητας που του παρεχόταν για την αντιμετώπιση του κινδύνου και δεν συναρτήθηκε από τα μαυρίσματα που βρέθηκαν στο δρόμο, συνεπώς η συλλογιστική του Δικαστηρίου δεν εμπεριείχε σφάλμα.

40 (2) Ορθά το πρωτόδικο Δικαστήριο κατέληξε στα ευρήματά του με γνώμονα την υπαγωγή της ενώπιόν του μαρτυρίας στους κανόνες της κοινής λογικής, αφού αυτή αποτελεί αναντικατάστατο

οδηγό στην εξαγωγή συμπερασμάτων από γεγονότα και το συσχετισμό τους.

- (3) Η αξίωση των εφεσειουσών - εναγουσών για τον προσπορισμό της ζημιάς που υπέστη ο αποβιώσας ως αποτέλεσμα του πόνου και της ταλαιπωρίας που υπέφερε από τα τραύματά του, ορθά απορρίφθηκε από το πρωτόδικο Δικαστήριο διότι η ζημιά η οποία προέκυψε σ' αυτόν βάσει του Άρθρου 57(1)(β) του περί Αστικών Αδικημάτων Νόμου Κεφ. 148 δεν μπορεί να διεκδικηθεί από τους εξαρτημένους του. 5 10
- (4) Δεν παρέχεται πεδίο ανατροπής του ευρήματος του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι ο εφεισίβλητος - εναγόμενος 1 δεν ελάττωσε την ταχύτητά του ενωρίτερα όπως εύλογα αναμενόταν διότι κατέληξε σ' αυτό μετά από συνεκτίμηση της απόστασης που κάλυψε ο αποβιώσας με αργό βήμα στο δρόμο και το πεδίο ορατότητας προς την κατεύθυνση του εφεισίβλητου - εναγομένου 1 σε συνδυασμό με την ταχύτητα που εκνείτο το αυτοκίνητό του και τα σημεία τροχολέδησης στο δρόμο. 15 20
- (5) Μόνο όπου ο καταμερισμός της ευθύνης αντιστρατεύεται τα ευρήματα του Δικαστηρίου ή είναι έκδηλα εσφαλμένος παρέχεται πεδίο επέμβασης από το Εφετείο, διαφορετικά δεν επεμβαίνει έστω και αν το ίδιο το Εφετείο θα την επιμέριζε σε παραπλήσια ποσοστά. 25

Η έφεση και η αντέφεση απορρίφθηκαν χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις: 30

Baker v. Willoughby [1969] 3 All E.R. 1528,

Charalambous v. Kassapis (1988) 1 C.L.R. 25,

Salih and Another v. Sofocleous and Others (1979) 1 C.L.R. 248,

Siakos v. Nicolaou (1980) 1 C.L.R. 333,

Σαββίδης v. White (1996) 1 Α.Α.Δ. 567,

Χριστοδούλου v. Γρηγορίου (1989) 1(Ε) Α.Α.Δ. 178,

Αλεξάνδρου v. Λεβέντη (1996) 1 Α.Α.Δ. 420.

Έφεση.

Έφεση από τις Ενάγουσες κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού (Καλλής, Π.Ε.Δ.) που δόθηκε στις 12 Νοεμβρίου, 1993 (Αρ. Αγωγής 5672/89) με την οποία κρίθηκε ότι οι Ενάγοντες δεν είχαν υποστεί οποιαδήποτε χρηματική ζημιά, λόγω της τάλαιπωρίας που είχε υποστεί ο αποβιώσας συνέπεια των τραυμάτων του και της γνώσεως ότι η διάρκεια ζωής του είχε μειωθεί.

10 Φ. Πιτσιλλίδης, για τις Εφεσεύουσες.

Α. Αναστασιάδης, για τους Εφεσίβλητους.

Cur. adv. vult.

15

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Γ.Μ. Πικής, Π.

ΠΙΚΗΣ, Π.: Με την έφεση και την αντέφεση (Δ.35, θ.10 - Θεσμοί Πολιτικής Δικονομίας), προσβάλλεται, για αντιθετικούς λόγους, η απόφαση του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού, για την απόδοση και τον καταμερισμό της ευθύνης για τη ζημιά και την απώλεια που υπέστησαν οι εξαρτώμενοι (σύζυγος και τέκνα) του Ευριπίδη Γρηγορίου, εξαιτίας του θανάτου του, ως αποτέλεσμα του τραυματισμού του σε αυτοκινητικό δυστύχημα στον αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας - Λεμεσού. Το δυστύχημα επεσυνέβη όταν το αυτοκίνητο, το οποίο οδηγούσε ο εφεσίβλητος 1 (θα αναφέρεται ως ο "εφεσίβλητος") με κατεύθυνση τη Λεμεσό, κτύπησε τον αποβιώσαντα, ενώ ο τελευταίος διασταύρωνε κάθετα τον αυτοκινητόδρομο, κοντά στο γεφύρι Μονής.

Σύμφωνα με τα ευρήματα του Δικαστηρίου, ο αποβιώσας εισήλθε στον αυτοκινητόδρομο και αποπειράθηκε να τον διασταυρώσει, χωρίς να κοιτάξει δεξιά ή αριστερά, και συνέχισε την πορεία του με βήμα αργό, παραγνωρίζοντας τους κινδύνους για την ασφάλειά του από τα επερχόμενα αυτοκίνητα. Η σύγκρουση έγινε στο μέσο, περίπου, της έξω λωρίδας του δρόμου, έξι, περίπου, μέτρα από το σημείο εκκίνησης του πεζού. Η ορατότητα προς την πλευρά της Λευκωσίας, απ' όπου ήταν επιτρεπτή η διακίνηση των τροχοφόρων, ήταν 200, περίπου, μέτρα, γεγονός που παρείχε στον αποβιώσαντα τη δυνατότητα να εντοπίσει, αν έστρεφε την προσοχή του προς εκείνη την κατεύθυνση, την έλευση τόσο του αυτοκινήτου του εφεσίβλητου όσο και δεύτερου αυτοκινήτου, το οποίο εκινείτο στον αυτοκινητόδρομο, την ίδια περίπου ώρα.

Η τροχαία κίνηση στον αυτοκινητόδρομο είναι γενικά μεγάλη, ενώ, κατά τον κρίσιμο χρόνο του δυστυχήματος - 8.00 π.μ., ήταν πυκνή.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο έκρινε ότι ο εφεσίβλητος (εναγόμενος) ήταν αμελής, γιατί παρέλειψε να πάρει εκείνα τα αποτρεπτικά μέτρα που επέβαλλε η παρουσία του αποβιώσαντα στον αυτοκινητόδρομο, κυρίως να ελαττώσει την ταχύτητά του έγκαιρα, γεγονός που θα επαύξανε τη δυνατότητα αποτροπής της σύγκρουσης και, αν αυτό δεν ήταν κατορθωτό, θα μετρίαζε τις επιπτώσεις της. Μετά τη σύγκρουση, το αυτοκίνητο παρέσυρε τον Ευριπίδη Γρηγορίου για κάποια απόσταση, γεγονός που, αναμφίβολα, επέτεινε τις κακώσεις του, που οδήγησαν στο θάνατό του. Πράλληλα, έκρινε τον αποβιώσαντα ένοχο συντρέχουσας αμέλειας, λόγω της παράλειψής του να πάρει στοιχειώδεις προφυλάξεις για την ασφάλειά του. Έτσι συνέβαλε και ο ίδιος στον τραυματισμό του και είχε το δικό του μερίδιο ευθύνης για το δυστύχημα. Γι' αυτούς τους λόγους, κρίθηκε ότι, τόσο ο αποβιώσας όσο και ο εναγόμενος, ήταν υπαίτιοι για το δυστύχημα και συνέβαλαν στην πρόκληση της επακολουθείσας ζημίας.

Το θύμα του δυστυχήματος επέζησε των τραυμάτων του για τρεις μέρες. Έζησε, όπως αποκάλυψε η μαρτυρία, τρεις αγωνιώδεις μέρες στο Νοσοκομείο Λεμεσού, όπου μεταφέρθηκε, έχοντας επίγνωση της δεινής κατάστασης της υγείας του και του επερχόμενου θανάτου. Ο πόνος και η ταλαιπωρία που δοκίμασε αποτιμήθηκαν χρηματικά σε ζημία £500,00. Δεν επιδικάστηκε, όμως, το ποσό αυτό στις εφεσείουσες (ενάγουσες), γιατί δεν ενέπιπτε στη ζημία και την απώλεια, που, σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 58 του περί Αστικών Αδικημάτων Νόμου, ΚΕΦ. 148, (όπως τροποποιήθηκε με το Ν.156/85), εδικαιούνται να διεκδικήσουν οι εξαρτώμενοι. Μόνο οι προσωπικοί αντιπρόσωποι του αποβιώσαντα θα μπορούσαν να διεκδικήσουν αυτό το ποσό, εκ μέρους της περιουσίας του.

Οι εφεσείουσες προσβάλλουν και αυτό το μέρος της απόφασης ως νομικά εσφαλμένο. Είναι η θέση τους ότι το Άρθρο 58(15) τους εξασφαλίζει αυτό το δικαίωμα, το οποίο λανθασμένα αποστερήθηκαν με την απόφαση του Δικαστηρίου. Κατά τα άλλα, η ζημία των εφεσείουσών είχε συμφωνηθεί, ανερχόμενη σε £8.300,00 - (£5.000,00 εξάρτηση της συζύγου, £3.000,00 για απώλεια (bereavement), λόγω του θανάτου, και £300,00 έξοδα κηδείας και διαχείρισης).

Στον επιμερισμό της ευθύνης, το Δικαστήριο έλαβε υπόψη του,

εκτός από την υπαιτιότητα του αυτοκινητιστή και του πεζού για το δυστύχημα, και τη δυνατότητα που ενείχε η αμέλεια του καθενός για την πρόκληση ζημίας. Η έκταση της ζημίας, που μπορεί να προκαλέσει η αμέλεια πεζού σε άλλο πρόσωπο, που κατά λογική πρόβλεψη μπορεί να επηρεαστεί από τις πράξεις του, είναι εξ αντικειμένου μικρή. Αντίθετα, μεγάλη είναι η ζημία που μπορεί να προκαλέσει η αμέλεια του αυτοκινητιστή. Επομένως, η αμέλεια αυτοκινητιστή ενέχει δυνητικά μεγαλύτερες συνέπειες, σε σύγκριση με την αμέλεια του πεζού. Στον καταμερισμό της ευθύνης προσμετρά τόσο το στοιχείο της υπαιτιότητας όσο και η αιτιώδης συνάφεια μεταξύ αμέλειας και ζημίας, όπως εξηγείται στην *Baker v. Willoughby* [1969] 3 All E.R. 1528 (H.L.). Η ίδια αρχή αντανοκλάται και στην κυπριακή νομολογία - (βλ. *Charalambous v. Kassapis* (1988) 1 C.L.R. 25).

Το πρωτόδικο Δικαστήριο επιμέρισε την ευθύνη για τη ζημία και απώλεια που προκλήθηκε από το θάνατο του Ευριπίδη Γρηγορίου μεταξύ εναγοουσών και εναγομένων με την αναλογία 40%:60%.

Συνάγεται, από τον καταμερισμό της ευθύνης, ότι η υπαιτιότητα του αποβιώσαντα για το δυστύχημα ήταν μεγαλύτερη από εκείνη του εφεσίβλητου. Μετριάστηκε, όμως, η ευθύνη του για τα τραύματα που υπέστη, εξαιτίας της μεγαλύτερης δραστηριότητας της αμέλειας του εφεσίβλητου.

Με την έφεση, επιδιώκεται ο παραμερισμός της απόφασης αναφορικά με την απόδοση ευθύνης στον αποβιώσαντα. Πρέπει να ομολογήσουμε ότι η θέση των εφεσειουσών προκαλεί εντύπωση, γιατί, κάτω από οποιοδήποτε φακό και αν ήθελαν κριθεί τα γεγονότα, κανένα δικαστήριο δε θα μπορούσε να απαλλάξει τον αποβιώσαντα από ευθύνη για τον τραυματισμό του, ενόψει των κινδύνων στους οποίους εξέθεσε την ασφάλειά του, με την απερισκεψία του να διασταυρώσει το δρόμο, όταν ήταν πασιφανώς επικίνδυνο να το πράξει. Η είσοδός του στον αυτοκινητόδρομο και η συνέχιση της πορείας του με αργό βήμα, παρά τα επερχόμενα οχήματα, δε θα μπορούσε, παρά να χαρακτηριστεί ως πράξη αδιαφορίας για την ασφάλειά του.

Οι λόγοι, που καθιστούν τρωτό το εύρημα του Δικαστηρίου για την απόδοση ευθύνης στον αποβιώσαντα, σύμφωνα με τις εφεσειούσες, είναι οι ακόλουθοι:-

(α) Το ανυπόστατο του ευρήματος ότι η σύγκρουση έγινε σε απόσταση μόνο έξι μέτρων από την είσοδο του αποβιώσαντα

στον αυτοκινητόδρομο.

Είναι εισήγησή τους ότι η πραγματική μαρτυρία υποστηρίζει ότι ο αποβιώσας είχε διανύσει όχι έξι, αλλά επτάμισι μέτρα.

5

Παραγνωρίζουν οι εφεσείουσες ότι αποδοχή της εισήγησής τους θα ισοδυναμούσε με την ύπαρξη μεγαλύτερης ευκαιρίας στον αποβιώσαντα να αντιμετωπίσει τον κίνδυνο και να τον αποφύγει και, αν όχι, να μετριάσει τις συνέπειές του. Και δεκτή να γινόταν η θέση των εφεσειουσών ως προς το σημείο της σύγκρουσης, η εικόνα για την ευθύνη του αποβιώσαντα δε θα αλλοιωνόταν. Ανεξάρτητα από το γεγονός αυτό, κρίνουμε ότι η πραγματική μαρτυρία, που επικαλέστηκαν οι εφεσείουσες, δεν ήταν συμπερασματική ως προς το ακριβές σημείο της σύγκρουσης. Υπό το φως του συνόλου της μαρτυρίας που είχε ενώπιόν του το Δικαστήριο, εύλογα μπορούσε να καταλήξει ότι το δυστύχημα επεσυνέβη περίπου στο μέσο της δεύτερης λωρίδας κυκλοφορίας, δηλαδή, έξι, περίπου, μέτρα από την είσοδο του αποβιώσαντα στον αυτοκινητόδρομο.

10

15

(β) Τα μαυρίσματα, που άφησε στη σκηνή του δυστυχήματος το αυτοκίνητο, δε συνιστούσαν μαρτυρία για τη χρήση του συστήματος τροχοπέδησης του αυτοκινήτου του εφεσίβλητου.

20

Ούτε αποδοχή αυτού του λόγου έφεσης θα μετέβαλλε την εικόνα ως προς την ευθύνη του αποβιώσαντα. Γενεσιουργός αιτία του δυστυχήματος και των επιπτώσεών του υπήρξε η διασταύρωση του αυτοκινητόδρομου από τον αποβιώσαντα, παρά τους εμφανείς και άμεσους κινδύνους για την ασφάλειά του.

25

Το παράπονο των εφεσειουσών είναι ότι το πρωτόδικο Δικαστήριο, στην απουσία μαρτυρίας εμπειρογνομόνων, ερμήνευσε τα μαυρίσματα που άφησαν οι τροχοί του αυτοκινήτου στο δρόμο ως αποτυπώματα τροχοπέδησης. Το ίδιο το Δικαστήριο, στην απόφασή του, αναγνωρίζει ότι η ύπαρξη και μόνο αποτυπωμάτων της πορείας του αυτοκινήτου στο δρόμο δεν υποδηλώνει τη χρήση φρένων. Μόνο εμπειρογνώμονας μπορεί να διαφωτίσει ως προς τα αίτια των αποτυπωμάτων - (βλ. *Salih and Another v. Sofocleous and Others* (1979) 1 C.L.R. 248, 258 και *Siakos v. Nicolaou* (1980) 1 C.L.R. 333, 343).

30

35

40

Το εύρημα του Δικαστηρίου, σε σχέση με τα μαυρίσματα που ανιχνεύθηκαν στη σκηνή του δυστυχήματος, είναι αντινομικό, υποστήριξε ο δικηγόρος των εφεσειουσών, προς την πιο πάνω αρχή, την οποία ασπάζεται το Δικαστήριο.

5 Το Δικαστήριο δε συναρτά το εύρημα για τη χρήση φρένων από τον εναγόμενο με τα μαυρίσματα. Το συμπέρασμα αυτό προκύπτει ως απόρροια της κοινής λογικής, μετά από το συσχετισμό, κυρίως, της απόστασης που διάνυσε ο αποβιώσας στον κύριο δρόμο πριν τη σύγκρουση, της ταχύτητας με την οποία ώδευε ο εφεσίβλητος πριν την εμφάνιση του κινδύνου, καθώς και της ορατότητας που του παρεχόταν για τον εντοπισμό του κινδύνου. Η συλλογιστική του Δικαστηρίου δεν εμπεριέχει οποιοδήποτε σφάλμα. Η κοινή λογική αποτελεί αναντικατάστατο οδηγό στην εξαγωγή συμπερασμάτων από γεγονότα και το συσχετισμό τους. Τα συμπεράσματα, που μπορεί να εξαχθούν από την πραγματική μαρτυρία, αποτελούν συνάρτηση της κοινής λογικής, όπως και η εξήγηση γεγονότων που ανάγονται σε στοιχειώδεις κανόνες της φυσικής - (Σαββίδης ν. White (1996) 1 Α.Α.Δ. 567).

15 Και το δεύτερο μέρος της έφεσης - εκείνο το οποίο αφορά στην απόρριψη της αξίωσης των εξαρτωμένων για τον προσπορισμό της ζημίας που υπέστη ο αποβιώσας, ως αποτέλεσμα του πόνου και της ταλαιπωρίας που υπέφερε από τα τραύματά του - δεν μπορεί να γίνει δεκτό.

20 Το πρωτόδικο Δικαστήριο έκρινε ότι το δικαίωμα, το οποίο διασφαλίζεται από το Άρθρο 57Α(1)(β) του ΚΕΦ. 148, δεν περιλαμβάνεται στα αγωγήματα δικαιώματα που κατοχυρώνονται υπέρ των εξαρτωμένων βάσει του Άρθρου 58 του ΚΕΦ. 148, όπως αναμορφώθηκε από το Άρθρο 4 του Ν. 156/85 - (βλ., επίσης, τροποποιητικό νόμο, Ν. 73(Ι)/92). Το πρωτόδικο Δικαστήριο αναφέρεται στο ιστορικό του Άρθρου 58, το οποίο συσχετίζεται με τον αγγλικό νόμο Fatal Accidents Act 1976, ο οποίος αντιπαραβάλλεται με το Law Reform (Miscellaneous Provisions) Act 1934, όπως αναμορφώθηκε με τον τροποποιητικό νόμο του 1982, Administration of Justice Act 1982. Η φιλοσοφία και οι αρχές που διέπουν τα δύο νομοθετήματα αναλύονται στο σύγγραμμα "McGregor on Damages", Fifteenth Edition, σελ. 967 και επέκεινα, στο οποίο γίνεται αναφορά στην πρωτόδικη απόφαση.

40 Σκοπός του Άρθρου 58 είναι η εξασφάλιση σε πρόσωπα εξαρτώμενα από τον αποβιώσαντα (η τάξη των οποίων καθορίζεται) αγωγήμου δικαιώματος, για αποζημίωση για τη ζημία και την απώλεια που υφίστανται λόγω του θανάτου του. Το Άρθρο 58 του ΚΕΦ. 148 αποκαλύπτει ότι τα δικαιώματα των εξαρτωμένων για αποζημίωση καθορίζονται εξαντλητικά στις διατάξεις του. Όπως συνάγεται, το δικαίωμα των εξαρτωμένων προσώπων δεν είναι συνάλληλο ούτε με τα αγωγήματα δικαιώματα του αποβιώσαντος, εάν

δεν επερχόταν ο θάνατος, ούτε και με εκείνα των προσωπικών του αντιπροσώπων, ως διαδόχων της περιουσίας του. Τα δικαιώματα τα οποία εξασφαλίζονται από το Άρθρο 58 είναι προσωπικά, αλληλένδετα με τη ζημία και την απώλεια που υφίστανται οι εξαρτώμενοι, λόγω αυτού τούτου του θανάτου. Συνεπώς, ορθά αποφασίστηκε ότι η ζημία, η οποία προέκυψε στον αποβιώσαντα βάσει του Άρθρου 57Α(1)(β) του ΚΕΦ. 148, δεν μπορούσε να διεκδικηθεί από τους εξαρτωμένους του.

5

ΑΝΤΕΦΕΣΗ:

10

Ο εφεσίβλητος υπέβαλε ότι η μαρτυρία δεν αποκάλυψε οποιαδήποτε ολιγωρία ή παράλειψη στην αντιμετώπιση του κινδύνου τον οποίο παρενέβαλε, με την παρουσία του, ο αποβιώσας στο δρόμο και ότι δε φέρει οποιαδήποτε ευθύνη για τη σύγκρουση. Υποστήριξε ότι το εύρημα του Δικαστηρίου, άμεσο ή έμμεσο, ότι ο εναγόμενος είδε τον αποβιώσαντα από απόσταση 200 μέτρων και παρέλειψε να πάρει τα δέοντα αποτρεπτικά μέτρα, δεν ευρίσκει έρεισμα στη μαρτυρία. Περαιτέρω, εισηγήθηκε ότι η μαρτυρία δεν αποκάλυψε ότι, αντιμετωπίζοντας τον κίνδυνο που εμφανίστηκε στην πορεία του, ο εναγόμενος παρέλειψε να κάμει οτιδήποτε το οποίο θα μπορούσε επωφελώς να συμβάλει στην αποτροπή του δυστυχήματος.

15

20

Η πρώτη μας διαπίστωση είναι ότι το πρωτόδικο Δικαστήριο δεν προέβη σε συγκεκριμένο εύρημα αναφορικά με την απόσταση που χώριζε τον εναγόμενο από τον πεζό, όταν ο πρώτος επεσήμανε την παρουσία του δευτέρου στο δρόμο. Τα ευρήματα του Δικαστηρίου συναρτώνται αποκλειστικά με την αντικειμενική υφή των γεγονότων, ιδιαίτερα το εύρημα ως προς την έλλειψη επιμέλειας εκ μέρους του εναγομένου. Τα ευρήματα του Δικαστηρίου βασίζονται στην αποτίμηση των ακολούθων γεγονότων: Την απόσταση που κάλυψε ο αποβιώσας στο δρόμο με αργό βηματισμό, αφενός, και το πεδίο ορατότητας προς την κατεύθυνση του εφεσίβλητου, αφετέρου, σε συνδυασμό με την ταχύτητα με την οποία ήλανε το αυτοκίνητο του εφεσίβλητου και τα σημεία τροχολέδησης στο δρόμο.

25

30

35

Συνεκτίμηση αυτών των γεγονότων οδήγησε το πρωτόδικο Δικαστήριο στο εύρημα ότι ο εναγόμενος δεν ελάττωσε την ταχύτητα του ναορίτερα, όπως εύλογα αναμενόταν, γεγονός που θα επαύξανε ουσιαδώς τις πιθανότητες αποτροπής του δυστυχήματος ή, έστω, περιορισμού των συνεπειών του. Κρίνουμε ότι δεν παρέχεται πεδίο για ανατροπή του ευρήματος αυτού. Παρεχόταν, εξ αντικειμένου, η ευκαιρία στον εφεσίβλητο να αντιδράσει αποτελεσματικότε-

40

ρα στον κίνδυνο που προέκυψε και δεν το έπραξε, εξ ου και η ευθύνη του για το δυστύχημα.

- 5 Όπως έχουμε διαπιστώσει, στον επιμερισμό της ευθύνης επέδρασε ουσιωδώς το γεγονός ότι δυνητικά η αμέλεια του οδηγού του αυτοκινήτου έχει μεγαλύτερες επιπτώσεις από την αμέλεια του πεζού. Το γεγονός ότι, αν εμείς είχαμε να καταμερίσουμε την ευθύνη, θα την επιμερίζαμε κάπως διαφορετικά, με την απόδοση ίσης ευθύνης στα δύο μέρη, δεν παρέχει έρεισμα για επέμβαση με την απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου. Όπως επισημάναμε στη
- 10 *Charalambous v. Kassapis*, (ανωτέρω), η κατανομή της ευθύνης γίνεται κάτω από ευρεία σκοπιά, με γνώμονα τη λογική και την κοινή εμπειρία. Περαιτέρω, αναγνωρίζεται ότι ο καταμερισμός της ευθύνης αποτελεί, κατ' εξοχήν, έργο του πρωτόδικου Δικαστηρίου, νοουμένου ότι λειτουργεί κάτω από σωστή καθοδήγηση ως προς το νόμο - (*Χριστοδούλου ν. Γρηγορίου* (1989) 1(Ε) Α.Α.Δ. 178 και *Αλεξάνδρου ν. Λεβέντη* (1996) 1 Α.Α.Δ. 420). Μόνο όπου ο καταμερισμός αντιστρατεύεται τα ευρήματα του δικαστηρίου, ή είναι έκδηλα εσφαλμένος, παρέχεται πεδίο για επέμβαση από το Εφετείο,
- 20 που δεν είναι η περίπτωση στην προκείμενη υπόθεση.

Η έφεση και η αντέφεση απορρίπτονται χωρίς έξοδα.